

บูมเมอแรงคิดส์? ผลเชิงบวกของการอยู่อาศัยร่วมกับพ่อแม่ต่อการเข้าร่วมในตลาดแรงงานของผู้หญิงไทย

25 ธันวาคม 2563

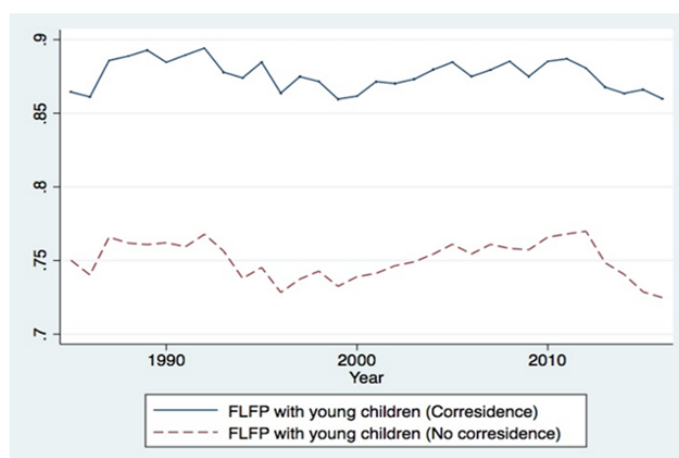
ศศิวิมล วรณศิริ ปรวิณวัฒน์ sasiwimon_war@utcc.ac.th มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

บทความนี้กลั่นกรองเนื้อหาจากบทความ aBRIDGEd ฉบับเต็มเรื่อง “บูมเมอแรงคิดส์? เมื่อลูกย้ายกลับเข้าบ้าน...” เผยแพร่ใน website ของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ (<https://www.pier.or.th/>)

ปรากฏการณ์ “บูมเมอแรงคิดส์” (Boomerang Kids) ในประเทศแถบตะวันตก หมายถึง การที่ประชากรวัยทำงานที่เคยย้ายออกมาอยู่ด้วยตนเองได้ย้ายกลับไปอยู่อาศัยร่วมกับพ่อแม่อีกครั้ง ยกตัวอย่างเช่น ในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในประเทศสหรัฐอเมริกา สัดส่วนการอยู่อาศัยร่วมกันกับพ่อแม่ของแรงงานเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 15 ระหว่างปี 2005-2014 โดยการย้ายกลับไปอยู่กับแม่นั้นเกิดขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงและความไม่แน่นอนในตลาดแรงงาน ทั้งจากการว่างงาน หรือการเปลี่ยนจากการทำงานเต็มเวลาเป็นการทำงานในบางช่วงเวลา

งานวิจัยของผู้เขียนและ Ms. Lusi Liao พบปรากฏการณ์ “บูมเมอแรงคิดส์” ในประเทศไทยเช่นกัน แต่เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งแตกต่างไปจากที่พบในประเทศแถบตะวันตก โดยผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ภายหลังจากมีลูก คนไทยมีแนวโน้มย้ายกลับเข้าไปอยู่อาศัยร่วมกับพ่อแม่เพิ่มมากขึ้น และการมีลูกเพิ่มโอกาสในการอยู่ร่วมกับพ่อแม่ถึงร้อยละ 32-34 นอกจากนี้ การอยู่ร่วมกันกับพ่อแม่ยังส่งผลกระทบต่อเชิงบวกต่อการเข้าร่วมในตลาดแรงงานของผู้หญิง โดยจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมาพบว่า ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วและมีลูกอายุน้อย (0-5 ปี) ที่อยู่ร่วมกับพ่อแม่ (ครอบครัวขยาย) มีอัตราการเข้าร่วมในตลาดแรงงานที่สูงกว่าผู้หญิงที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ (ครอบครัวเดี่ยว) ถึง 10 จุด (percentage points) (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 อัตราการเข้าร่วมในตลาดแรงงาน
(ผู้หญิงที่อยู่อาศัยร่วมกับพ่อแม่ vs ผู้หญิงที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่)

ที่มา - Liao and Paweenawat (2020)

ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่า การอยู่อาศัยร่วมกับพ่อแม่ที่เพิ่มโอกาสการเข้าร่วมในตลาดแรงงานของผู้หญิงถึงร้อยละ 21 และเพิ่มจำนวนชั่วโมงการทำงาน 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เนื่องจากการอยู่ร่วมกันกับพ่อแม่ทำให้ผู้หญิงได้รับความช่วยเหลือในการเลี้ยงดูบุตร รวมถึงการแบ่งเบาภาระงานบ้าน ทำให้มีเวลาในการทำงานมากขึ้น โดยข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาในประเทศญี่ปุ่นและจีน นอกจากนี้ หากพิจารณาตามระดับการศึกษา กลุ่มผู้หญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจะได้รับผลเชิงบวกจากการอยู่ร่วมกับพ่อแม่มากที่สุด โดยการอยู่ร่วมกันเพิ่มโอกาสที่จะเข้าร่วมตลาดแรงงานถึงร้อยละ 28 และเพิ่มจำนวนชั่วโมงการทำงาน 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ขณะที่การอยู่ร่วมกันเพิ่มโอกาสการเข้าร่วมในตลาดแรงงานของกลุ่มผู้หญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพียงร้อยละ 9 และไม่มีผลกับกลุ่มผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยขึ้นไป ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากการที่ผู้หญิงที่มีการศึกษาที่สูงมีรายได้ที่จะจ่ายค่าสถานเลี้ยงดูเด็กได้และมีการพึ่งพิงพ่อแม่ในการเลี้ยงดูบุตรหลานค่อนข้างน้อย

ผลการศึกษาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า แรงงานหญิงไทยยังคงต้องการความช่วยเหลือในการเลี้ยงดูบุตร การที่ประเทศไทยยังขาดแคลนสถานเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม ทำให้ครัวเรือนไทยส่วนหนึ่งยังจำเป็นต้องพึ่งพิงพ่อแม่ในการดูแลบุตรหลานแทน ดังนั้น ภาครัฐจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือผู้หญิงกลุ่มนี้ โดยนโยบายที่ใช้ควรเป็นนโยบายเชิงลึก มีมิติที่กว้างและครอบคลุมกว่าการให้เงินอุดหนุนเพียงอย่างเดียว เช่น การจัดหาสถานเลี้ยงดูเด็กของภาครัฐที่น่าเชื่อถือ มีมาตรฐานให้พ่อแม่วางใจได้ การให้เงินสนับสนุนหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับสถานประกอบการเอกชนที่มีการจัดสรรสถานเลี้ยงดูเด็กในที่ทำงาน นโยบายการสนับสนุนเวลาการทำงานที่ยืดหยุ่นของแรงงานผู้หญิง หรือนโยบายสนับสนุนสถาบันครอบครัวผ่านการให้เงินสนับสนุนการอยู่อาศัยร่วมกันหรือการอาศัยในพื้นที่ใกล้เคียงกับพ่อแม่ ดังเช่น ประเทศสิงคโปร์ที่มีนโยบายสนับสนุนผ่านการให้เงินสนับสนุนสำหรับผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับพ่อแม่ (Proximity Housing Grant) เป็นต้น

หมายเหตุ - เนื้อหาในบทความสรุปย่อจากงานวิจัยของผู้เขียนและ Ms. Lusi Liao ในบทความชื่อ Alternative boomerang kids, intergenerational co-residence, and maternal labor supply ตีพิมพ์ในวารสาร Review of Economics of the Household (<https://doi.org/10.1007/s11150-020-09524-9>)

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์